

KOMMUNALPOLITISK UDSPIL 2025

7 ud af 10 iværksættere mener, at partiernes iværksætteripolitik har betydning for, hvor de sætter deres kryds

Tre veje til en mere iværksættervenlig kommune

Iværksætterne kalder på handling - og de stemmer efter det. De ønsker færre benspænd, lettere adgang til kommunen og reelt samarbejde. Kommunalvalget 2025 er også iværksætternes valg: Giv dem de rette rammer, og de vil levere lokal vækst, arbejdspladser og innovation - til gavn for hele kommunen.

Indledning

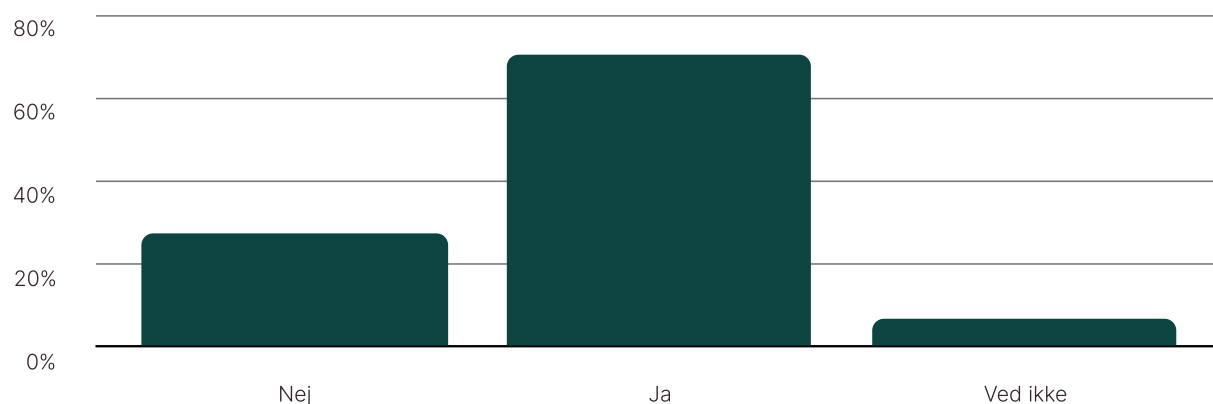
Iværksætternes ønsker frem mod kommunalvalget

Kommunerne spiller en afgørende rolle for iværksætteri, beskæftigelse, jobskabelse og vækst. Derfor ønsker iværksætterne heller ikke blot at se kommunen som en bureaukratisk labyrint. De ønsker, at kommunen bliver en kunde, leverandør og/eller samarbejdspartner i hverdagen. Fra byggesager og erhvervslejemål til udbud, serviceaftaler og netværk: Kommunens prioriteringer mærkes direkte i virksomheders mulighed for at vokse.

Det er dermed heller ikke tilfældigt, at 7 ud af 10 iværksættere - en vælgergruppe på over 126.000 borgere¹ - svarer, at partiernes iværksætterpolitik vil påvirke, hvor de sætter deres kryds ved kommunalvalget i november 2025. Og det tal dækker blot over antallet af iværksættere. Indkluderer man ægtefæller, bestyrelsesmedlemmer, medarbejdere, og borgere, der ved, at pengene til den grønne omstilling og velfærd kommer fra innovation, bliver tallet meget større.

Det gør iværksætterpolitik til et reelt valgtema og sender et tydeligt signal til landets byråds kandidater om, at iværksætteri er ikke nichepolitik. Det er erhvervspolitik, arbejdsmarkedspolitik, beskæftigelsespolitik og undervisningspolitik - på én gang.

I november 2025 er der kommunalvalg. Betyder partiernes iværksætterpolitik noget for, hvor du sætter dit kryds?

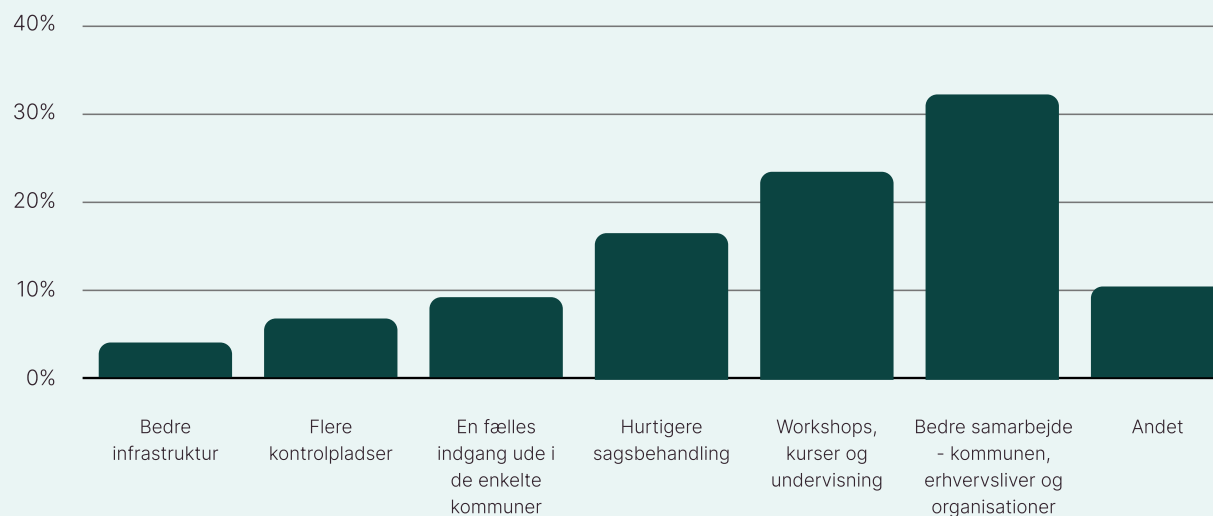
Kilde: Danske Iværksætteres iværksætterundersøgelse 2025

Når iværksætterne bliver spurgt til, hvad der bedst kan styrke iværksætteriet i deres kommune, er svaret markant. Over en tredjedel peger på behovet for et tættere samarbejde mellem kommune, erhvervsliv og organisationer. Det handler om relationer, netværk og partnerskaber, der kan skabe fremtidens løsninger. Det kræver, at iværksætterne kommer tættere på kommunen, og udbuddene åbnes.

Derudover peger hele 22 % på behovet for stærkere kompetencetilbud: Workshops, forløb og uddannelse, der understøtter både nye og etablerede iværksættere. Kommunerne bør give plads til iværksætteri i folkeskolen, hjælpe med karriereskift senere i livet og skabe læringsforløb for dem, der vil starte eller skalere en virksomhed.

¹ Danmarks Statistik

Hvilket af følgende tiltag vil styrke iværksætteriet mest i din kommune?

Kilde: Danske Iværksætteres iværksætterundersøgelse 2025

Samtidig fremhæver knap hver sjette behovet for hurtigere sagsbehandling og én indgang til kommunen. Bunkerne af bureaukrati koster tid, og i iværksætteriets verden er tid ofte forskellen på succes og fiasko. Når kommunen gør det lettere at navigere i regler, erhvervsgrunde og samarbejdsmuligheder, frigiver det energi og gør plads til udvikling.

Alt for mange kommuner taler om innovation og vækst - men spænder ben med langsomme systemer og uklare processer. Resultatet er, at gode virksomheder flytter - eller aldrig bliver til. Det kan gøres bedre.

Denne udgivelse samler **iværksætternes ønsker til kommunalvalget 2025**. Den rummer konkrete forslag til, hvordan kommuner kan skabe mere vækst, flere job og stærkere lokalsamfund - uden at bruge flere skattekrone.

Fremtidens velfærd, innovation og vækst begynder lokalt. Lad os gøre plads til dem, der bygger den.

Peter Kofler

Bestyrelsesformand i Danske Iværksættere

Forslag 1: Åbn døren for iværksætteri

Kommunerne skal i langt højere grad invitere iværksætterne indenfor. De lokale erhvervsdrivende ønsker ikke blot at være modtagere af erhvervsservice, men som et aktiv i søgen på lokale løsninger. Hele 32,28 % af iværksætterne i analysen peger på behovet for et stærkere samarbejde mellem kommune, erhvervsliv og organisationer, hvilket gør det til den klart mest efterspurgte kommunale forbedring.

For mange iværksættere oplever i dag kommunen som et lukket system med tunge procedurer og papirstunge udbud, hvor kun de etablerede aktører kan byde ind. Det gør det vanskeligt for nye virksomheder at få foden indenfor, selvom de ligger inde med innovative løsninger på kommunale udfordringer. Noget som også kunne gavne serviceniveauet og effektiviteten i kommunen. Derfor bør kommunerne åbne deres udbud og samarbejder for iværksættere.

Kommunerne kan sikre bedre indgange ved at:

1. Gøre udbudsmaterialer gennemskuelige

Det skal ske ved at mindske detaljegraden i udbuddene, udbyde mindre opgaver og forenkle kravene til dokumentation og referencer i pilotprojekter. I dag går der nemlig alt for mange gode idéer tabt, fordi kravene i offentlige udbud bliver for komplekse og ressourcetunge. Når særinteresser skal have lige netop deres ønsker med i et udbudsmateriale, så ender det med at blive tungt, uoverskueligt og ekskluderende for mindre virksomheder. Den kommunale indkøbsmuskel skal bruges til at efterspørge løsninger på alt fra velfærd til grøn omstilling.

2. Indføre pilot- og tekstprojekter

Pilot- og testprojekter er en effektiv måde for kommuner og iværksættere at udvikle samarbejdet på. Ved at afprøve nye løsninger i lille skala kan man hurtigt se, hvad der virker - uden store omkostninger eller risici. Det giver mindre virksomheder en fair mulighed for at byde ind på kommunale opgaver, mens kommunen får adgang til nye, innovative løsninger. Begge parter kan afprøve idéer, justere undervejs og lære af processen, før en løsning eventuelt skaleres op. Kommunerne er bedre til at finde problemer end løsninger - for iværksætterne er det omvendt.

3. Have fokus på gennemsigtighed

En anden barriere er manglende gennemsigtighed. Kommunerne bør gøre det lettere for virksomheder at finde oplysninger om udbud og samarbejdsmuligheder. Det anbefales, at kommunerne arbejder mere åbent og proaktivt med markedet, så iværksættere får indsigt og tidlig dialog om opgaverne. Når kommunen åbner døren for iværksættere og giver plads til samarbejde, skaber det nye løsninger og stærkere lokal vækst. Det fastholder virksomheder og arbejdspladser i kommunen. Kommunen behøver ikke tage initiativet hver gang - men den skal sikre, at iværksættere bliver mødt af vilje, klarhed og adgang, når de rækker ud.

4. Ændre kulturen internt i kommunerne

I kommunerne hersker der en doktrin, som tilsiger, at dem, der tager risici - og fejler - skal fyres. Den doktrin skal afskaffes. I stedet bør dem, der tør tage chancer, tænke ud af boksen og lede efter løsninger nye steder, hyldes som helte.

Forslag 2: Iværksætteri i for alle - hele livet

Iværksætteri starter ikke i banken, men i hverdagen - i klasseværelset, på værkstedet, i beskæftigelsesløkken og i lokale fællesskaber. Derfor bør kommunerne tage ansvar for at give borgere i alle aldre mulighed for at udvikle de kompetencer, der gør dem i stand til at skabe og handle. I vores analyse peger 22 % af iværksætterne på behovet for flere workshops, kurser og læringsmuligheder som det vigtigste kommunale initiativ. Det viser, at iværksættere ikke efterspørger støtteordninger, men adgang til viden, netværk og konkrete redskaber.

Iværksætteri er samtidig en effektiv vej ind på arbejdsmarkedet for mennesker med svag tilknytning til job og uddannelse - f.eks. unge uden erhvervs erfaring, seniorer, veteraner, ordblinde eller borgere med anden etnisk baggrund. Når kommuner investerer i iværksætterkompetencer, investerer de derfor både i vækst og i mennesker, der har brug for nye muligheder.

Kommunerne kan gøre en konkret forskel ved at:

1. Indføre iværksætteri i folkeskolen

Et valgfag eller forløb i iværksætteri styrker elevernes mod, kreativitet og samarbejdsevner og giver dem erfaring med at føre idéer ud i livet. Det gør unge mere handlekraftige - både i skolen og arbejdslivet. Iværksætterne vil gerne lære fra sig, og de kan unægteligt bidrage med indhold i folkeskolen, som lærerne af gode grunde ikke kan.

2. Understøtte lokale iværksætterhubs

Kommunerne bør understøtte lokale iværksætterfællesskaber, som drivkraft for iværksætteri. Disse fællesskaber skal ikke styres eller køres af embedsmænd, men vokse nedefra i samspil mellem iværksættere, virksomheder og uddannelsesmiljøer. Når kommunen stiller rammer til rådighed, kan økosystemet selv skabe det indhold, der virker.

3. Tilbyde iværksætterforløb i alle livsfaser

Iværksætteri skal være en reel mulighed - uanset baggrund, alder eller netværk. Ifølge OECD's rapport *The Missing Entrepreneurs* er kun 8 % af danskerne selvstændige mod 13 % i EU, men danske selvstændige skaber flere job: 36 % har ansatte, mod 32 % i EU. Flere iværksættere betyder derfor flere lokale arbejdspladser.²

Kommunerne behøver ikke selv at drive iværksætterforløb, men de skal gøre dem mulige. Det kræver, at de bakker lokale aktører op, stiller lokaler til rådighed og indgår partnerskaber med uddannelsesinstitutioner, erhvervsliv og civilsamfund. Når kommunen investerer i iværksætteri, investerer den lige præcis i de mennesker, som har sværest ved at indgå på det traditionelle arbejdsmarked. Det styrker både den enkeltes muligheder og kommunens udvikling - og det skaber resultater, som traditionelle beskæftigelsesindsatser sjældent kan matche.

² OECD & European Commission, 2023

Forslag 3: Gør den kommunale service hurtig og gennemskuelig

15,75 % af iværksætterne peger på hurtigere sagsbehandling som et af de vigtigste kommunale tiltag. Mange oplever kommunen som en bureaukratisk labyrint, hvor de skal finde de rigtige links, de rette personer og forstå uklare regler. Resultatet er, at gode idéer og samarbejdsmuligheder går tabt, før de overhovedet når frem.

Det skal være nemt og hurtigt at få hjælp. Derfor bør kommunerne oprette **én samlet indgang for iværksættere og virksomheder** - både digitalt og fysisk - hvor man kan få overblik over rådgivning, udbud, tilladelser og samarbejdsmuligheder ét sted. Målet er ikke flere lag af kommunikation, men mindre bøvl: **én indgang, ét overblik, ét sprog.**

Kommunerne kan gøre en konkret forskel ved at:

1. Indføre klare svarfrister

En kvittering inden 24 timer og svar inden 10 arbejdsdage på henvendelser om tilladelser, byggeri eller udbud skaber fremdrift og viser respekt for virksomhedernes tid. Det bygger tillid og reducerer frustration.

2. Gøre krav og processer forståelige

Det skal være tydeligt, hvad der kræves for at byde på et udbud, søge midler eller indgå samarbejde. Små virksomheder skal ikke bruge dage på at afkode bureaukratiske dokumenter for blot at finde ud af, om de kan være med.

3. Sikre personlig kontakt

Iværksættere skal kunne tale med én fast kontaktperson, der hjælper dem videre - ikke henvises rundt i systemet mellem skiftende forvaltninger.

4. Gøre kommunen gennemsigtig og innovativ

Mulighed for at følge sin sag - ligesom man kan spore en pakke - skaber ro og forudsigelighed. Det gør det lettere at planlægge forløb og investeringer. En åben og gennemskuelig kontakt styrker samarbejdet mellem kommune og erhvervsliv. Det sender et vigtigt signal: **Systemet er til for borgerne og virksomhederne** - ikke omvendt. Gennemsigtighed er ikke bare god service, men en konkurrencefordel. Når reglerne er klare, og vejen frem er synlig, bliver kommunen et sted, hvor idéer kan udvikles - ikke gå i stå i administrationen. For at sikre den kultur- og adfærdssændring, der skal til, bør der oprettes en tværgående innovationsenhed, som refererer direkte til borgmesteren. Enheden skal have til opgave at fjerne barrierer, fremme samarbejde på tværs af forvaltninger og sikre, at nytænkning og løsningsfokus bliver en del af hverdagen i kommunen.

Konklusion

Kommunalpolitikerne står over for et enkelt, men afgørende valg: Vil de blive ved med at se iværksættere som et nødvendigt onde - eller som en styrke, der kan være med til at løfte kommunen?

Iværksættere er ikke en lille nichegruppe. De er en stor del af befolkningen og en helt central motor i lokalsamfundene. De driver håndværket, teknologien, caféerne, de kreative erhverv og servicevirksomhederne. De holder liv i hovedgaderne, bykerne, og er det bedste værn mod butiksdød. De er grundlaget for nye job, nye idéer og nye løsninger. Uden iværksættere går lokalsamfundet i stå.

Men mange oplever, at de møder flere barrierer end muligheder. Ikke fordi kommunen vil dem det dårligt - men fordi systemet ofte er tungt, langsomt og ufleksibelt. Det er ærgerligt, for iværksætterne har faktisk et klart ønske: De vil ikke have støtteordninger og symbolpolitik. De vil tages seriøst. De vil samarbejde. De vil have adgang - ikke almisser.

Når en kommune åbner døren for iværksættere, skaber det hurtigt mærkbare resultater: flere lokale arbejdspladser, nye uddannelsesmuligheder for unge, stærkere erhvervsliv og nye løsninger på både sociale og praktiske udfordringer. Og når iværksætteri bliver en mulighed for alle - unge, voksne, seniorer, tilflyttere - vokser både mennesker og lokalsamfund.

Fremtidens kommuner gør iværksætterne til en del af løsningen. Ikke bare i festtaler, men i praksis. Som leverandører til velfærden. Som partnere i udviklingen af byen. Som rollemodeller på skolerne. Som samarbejdspartnere i erhvervslivet. Som dem, der tør handle.

Iværksætteri er ikke pynt på erhvervspolitikken. Det er rygraden i lokal udvikling. Hvis kommunerne vil skabe fremtid og fællesskab - ikke bare forvalte det bestående - så kræver det én ting: At de giver plads til og prioriterer dem, der bygger nyt.

DANSKE
IVÆRKSÆTTERE

EST. 1985

Om dette udspil

Arbejdet med vores kommunalpolitiske udspil bygger på vores 'Iværksætteranalyse 2025'

Fra december 2024 til januar 2025 gennemførte Danske Iværksættere en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse blandt iværksættere i Danmark. Ønsker du at finde baggrund for grafer og tal, kan du finde analysen på dkiv.dk

I dette udspil defineres Iværksættere som personer, der identificerer sig som iværksættere og har startet egen virksomhed.

Det er forbudt at citere fra udspillet uden klar reference til Danske Iværksættere. Citater fra udspillet bør tilskrives Peter Kofler, bestyrelsesformand i Danske Iværksættere.

Henvendelser angående politik og partnerskaber kan ske til:

Simone Skovshoved
Politisk Chef
E: Simone@dkiv.dk

Henvendelser angående analysen og presse kan ske til:

Simon Andersen
Pressekonsulent
E: Simon@dkiv.dk
T: +45 26 96 84 62

Danske Iværksættere hjælper gerne med at finde og videreformidle kontakt til relevante iværksættercases samt med at besvare spørgsmål vedrørende undersøgelsens resultater.

Alle rettigheder forbeholdes

Danske Iværksættere
Islands Brygge 39, 2300 København
CVR: 10172942